

Załącznik nr 1 do uchwały nr/2011
Zarządu Województwa Wielkopolskiego
z dniapaździernika 2011 roku

Plan Działania
Sekretariatu Regionalnego Krajowej Sieci
Obszarów Wiejskich
Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2013

I. Podstawa prawna i metodologia przygotowania Planu Działania.

Zgodnie z art. 68 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), każde państwo członkowskie w tym Polska tworzy Krajową Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW).

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jako cel KSOW definiuje „wsparcie wdrażania i oceny polityki w zakresie rozwoju obszarów wiejskich oraz identyfikację, analizę, rozpowszechnianie a także wymianę informacji i wiedzy w tym zakresie wśród wszystkich zainteresowanych partnerów na poziomie lokalnym, regionalnym oraz wspólnotowym”. Zaproponowany cel zgodny jest z art. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 oraz z Krajowym Planem Strategicznym Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie krajowej sieci obszarów wiejskich (Dz. U. z 2009 r., nr 53, poz. 436) Sekretariat Regionalny KSOW województwa Wielkopolskiego przygotowuje projekt Planu Działania Sekretariatu Regionalnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2013.

Plan działania zawiera w szczególności:

1. wskazanie obejmującego dwa lata okresu, przez jaki będzie realizowany;
2. określenie celów i opis następujących działań przewidzianych w art. 68 ust.2 lit. b rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:
 - a) identyfikacja i analiza możliwych do przeniesienia dobrych praktyk w zakresie rozwoju obszarów wiejskich oraz przekazanie informacji na ich temat,
 - b) przeniesienie dobrych praktyk oraz projektów innowacyjnych a także organizacja wymiany doświadczeń i „know-how”,
 - c) przygotowanie programów szkoleniowych dla lokalnych grup działania

w procesie tworzenia, w tym wymiana doświadczeń między lokalnymi grupami działania,

- d) zarządzanie siecią
- e) Pomoc Techniczna dla współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej,
- f) wspieranie współpracy międzyinstytucjonalnej, w tym międzynarodowej,
- g) wymiana wiedzy oraz ocena polityki w zakresie rozwoju obszarów wiejskich.

Zgodnie z uchwałą Grupy Roboczej ds. KSOW nr 28 z dnia 28 czerwca 2011, w Planie Działania KSOW na lata 2012-2013 będą realizowane następujące priorytety:

1. Wzmacnianie efektywności realizacji zadań przez lokalne grupy działania (LGD), w tym aktywizacji społeczności wiejskiej oraz budowy i realizacji lokalnych strategii rozwoju.

Doświadczenia zdobyte podczas realizacji Osi IV Leader w ramach PROW 2007-2013 pokazują, że potrzebne jest dalsze wspieranie lokalnych grup działania w celu zwiększenia efektywności realizowanych przez nie działań. Konieczna jest także dalsza aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich poprzez budowanie potencjału społecznego na wsi. Podniesienie umiejętności LGD w zakresie realizacji lokalnych strategii rozwoju, wiedzy w zakresie zarządzania projektami oraz wykorzystywanie narzędzi aktywizacji społeczności lokalnych przyczyni się do poprawy efektywności wykonywanych przez LGD zadań oraz zwiększy aktywność mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie uczestnictwa w realizacji LSR. Aktywność lokalnych grup działania powinna przyczynić się do wzmocnienia kapitału społecznego na wsi, poprawy samoorganizacji i zarządzania na poziomie lokalnym.

2. Promowanie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz wspólnych form działalności gospodarczej.

Warunkiem rozwoju obszarów wiejskich jest rozwój wszelkich form przedsiębiorczości prowadzących do tworzenia nowych miejsc pracy, a także dywersyfikacji dochodów ludności wiejskiej. W Polsce działania promujące rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz promocja wspólnych form działalności rolniczej, w tym spółdzielczości i grup producentów

rolnych, dają ogromną szansę mieszkańcom obszarów wiejskich na poprawę ich bytu. Niskie dochody wynikające z niedostatecznego wykorzystania zasobów pracy rodzin wiejskich to podstawowy problem społeczno-ekonomiczny. Rolnictwo absorbuje coraz mniejszy zasób siły roboczej. W związku z tym ciężar zatrudnienia wiejskich zasobów pracy powinny przejmować działalności nierolnicze. Z tego punktu widzenia szczególnie istotne jest wszechstronne wsparcie dla procesu tworzenia pozarolniczych miejsc pracy na wsi oraz ułatwianie zatrudnienia w lokalnych ośrodkach miejskich mieszkańcom wsi. Pobudzanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich pośrednio wpływa także na możliwość koncentracji produkcji rolniczej i przejście ludności związanej z rolnictwem do pracy w innych sektorach gospodarki, a co za tym idzie – tworzy warunki dla przekształceń wewnątrz sektora rolnego, w tym zwłaszcza redukcji bezrobocia ukrytego, powiększania areалу gospodarstw rolnych, ich modernizacji, poprawy konkurencyjności i rynkowego ukierunkowania produkcji. Rozwój wspólnych form działalności rolniczej i związanej z obrotem i przetwórstwem rolno-spożywczym, w tym spółdzielczości i grup producentów rolnych wzmocni natomiast konkurencyjność rolnictwa i zapewni zwiększenie zysków z działalności rolniczej dotychczas przejmowanych przez inne organizacje niezwiązane bezpośrednio z produkcją rolniczą.

3. Wsparcie rozwoju turystyki wiejskiej w tym agroturystyki, promocja produktu tradycyjnego i lokalnego oraz żywności wysokiej jakości.

Bogactwo natury, krajobrazy, tradycje kulturowe polskiej wsi stanowią dobrą bazę dla rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej. Niezbędna jest więc kontynuacja działań podjętych w okresie 2010-2011, a wspierających rozwój lokalny na obszarach wiejskich poprzez promocję i upowszechnianie wiedzy na temat rozwoju turystyki, w tym agroturystyki oraz promocję tradycyjnych produktów lokalnych i regionalnych. Wymiana doświadczeń w zakresie rozwoju turystyki wiejskiej oraz promocji produktu tradycyjnego i lokalnego pozwoli na efektywne wykorzystanie zasobów regionalnych i lokalnych w tym zakresie, co przyczyni się do poprawy dochodów rolników i mieszkańców wsi.

Promocja żywności wysokiej jakości ma na celu zachęcić konsumentów do spożywania produktów żywnościowych wysokiej jakości produkowanych w Polsce. Jednocześnie poprzez uczestnictwo w prowadzonych różnego rodzaju formach promocji (targi, wystawy, jarmarki i inne) realizowany jest cel wspólnotowej polityki w zakresie żywności.

4. Promocja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i spójności terytorialnej

Urozmaicony krajobraz obszarów wiejskich w Polsce, charakteryzujący się występowaniem bogactwa gatunków roślin i zwierząt, stanowi o walorach pozaprodukcyjnych wsi i rolnictwa w Polsce. Różnorodność kulturowa i przyrodnicza polskiej wsi może być traktowana jako szczególna wartość, godna zachowania i pielęgnacji. Dlatego też tak ważne jest, aby rozwój obszarów wiejskich odbywał się w sposób zrównoważony. Rozwój ten odbywa się w oparciu zarówno o środki własne mieszkańców wsi jak też w ramach programów Polityki Spójności czy też WPR. Wdrażanie programów oraz realizacja inwestycji prywatnych wywołują określone zmiany w użytkowaniu ziemi i strukturze krajobrazu, przy czym, w przeciwieństwie do Europy Zachodniej, w Polsce są to zmiany dynamiczne, które odbywają się przede wszystkim w obrębie rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Nierozważne gospodarowanie przestrzenią może przynieść niekorzystne skutki zarówno dla rolnictwa, jak i dla środowiska.

W ramach przeglądu WPR wprowadzono do katalogu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich tzw. nowe wyzwania. Pojawienie się nowych wyzwań związanych z koniecznością łagodzenia skutków zmian klimatu, rozwoju źródeł energii odnawialnych, racjonalnego zarządzania zasobami wodnymi i ochrony różnorodności biologicznej powoduje, że promocja dobrych praktyk w ramach drugiego filara WPR nabiera nowego wymiaru. Wzmocnienie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich jest również nieodzowne, w celu spotęgowania wysiłków w dziedzinie innowacyjności tak, aby sprostać nowym wyzwaniom dotyczącym ochrony środowiska naturalnego włączając w to promocję odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw drugiej generacji.

Dlatego w ramach Sieci koniecznym będzie identyfikowanie i rozpowszechnianie najlepszych praktyk w zakresie projektów realizowanych w ramach tzw. nowych wyzwań. Ponadto w okresie 2012-2013 będą kontynuowane, przede wszystkim na szczeblu regionalnym, działania upowszechniające najlepsze praktyki w zakresie przygotowywania i realizacji projektów z zakresu rolnictwa i rewitalizacji społeczno-gospodarczej obszarów wiejskich w oparciu o publikacje oraz portal internetowy KSOW.

5. Wsparcie działań na rzecz zachowania i ochrony tradycji oraz dziedzictwa i krajobrazu kulturowego wsi

Obraz polskiej wsi zmienia się bardzo szybko. Ulega modernizacji. Dlatego też istnieje potrzeba kontynuacji działań w celu zachowania unikalności kulturowej krajobrazu wiejskiego, konserwacji typowych zabudowań lokalnych, ochrony tradycji i dziedzictwa kulturowego. Trzeba dbać również o edukację młodego pokolenia w tym zakresie. Równocześnie należy prowadzić działania zapobiegające zanikaniu śladów dziedzictwa i tradycji na naszej wsi. Należy szeroko promować polską wieś i jej bogactwo kulturowe. Chociażby po to, by obszary wiejskie odwiedzało więcej turystów. Kultywowanie tradycji i zachowanie obyczajów jest także czynnikiem integracji społeczności wiejskiej. Organizowane w ramach Sieci Obszarów Wiejskich imprezy mają na celu zachowanie tradycji i ochronę dziedzictwa kulturowego polskiej wsi. Tego typu imprezy w sposób bezpośredni przyczyniają się do edukacji i kształtowania wśród dzieci i młodzieży postawy poszanowania dziedzictwa kulturowego i tradycji lokalnych.

6. Przyszłość Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 roku oraz rola II filara rozwoju obszarów wiejskich.

Istnieje potrzeba utrzymania silnej Wspólnej Polityki Rolnej, która powinna być oparta na dwóch filarach. Ważnym problemem WPR staje się na nowo zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego. Według szacunków FAO w 2050 o 70 % zwiększy się zapotrzebowanie na żywność. Szacuje się bowiem, że na świecie będzie około 9 miliardów ludzi. Już obecne statystyki mówią o 1 miliardzie żyjących w ubóstwie i głodzie. Ważne jest zatem utrzymanie potencjału produkcyjnego w Europie i na świecie, aby zapewnić pokrycie wzrastających potrzeb żywnościowych.

Polityka rozwoju obszarów wiejskich w ramach filaru II WPR powinna zmierzać szczególnie do coraz większego wykorzystania Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na działania związane z rozwojem wsi. W ramach II filaru WPR powinny być przede wszystkim prowadzone działania uzupełniające w stosunku do działań rozwoju obszarów wiejskich prowadzonych w ramach polityki spójności wymagające specyficznego podejścia i angażowania w ich realizację mieszkańców wsi. Najważniejszymi wyzwaniem, jakie stoją przed polityką spójności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich są: zapewnienie miejsc pracy dla mieszkańców obszarów wiejskich, poprawa jakości i dostępności infrastruktury technicznej i społecznej na wsi oraz poprawa wahadłowej mobilności przestrzennej mieszkańców obszarów wiejskich.

W celu maksymalnego ograniczenia ujemnych skutków rozwoju miast dla obszarów wiejskich należy położyć nacisk na wdrożenie po roku 2013 w ramach polityki rozwoju regionalnego koncepcji tworzenia partnerstw wiejsko-miejskich w celu zrównoważonego rozwoju aglomeracji wiejsko - miejskich.

W ramach polityki dotyczącej rozwoju obszarów wiejskich konieczne jest zintegrowanie istniejących instrumentów wspierania tych obszarów (w szczególności zintegrowanie instrumentów w ramach polityki spójności i WPR), w sposób umożliwiający koncentrację i koordynację wsparcia zarówno w wymiarze programowym, jak i finansowym oraz ograniczenie sytuacji rozpraszania środków.

II. Udział partnerów KSOW Województwa Wielkopolskiego w przygotowaniu Planu Działania na lata 2012-2013.

Zgodnie z priorytetami przygotowany został we współpracy z partnerami KSOW Województwa Wielkopolskiego projekt Planu Działania dla Sekretariatu Regionalnego KSOW Województwa Wielkopolskiego.

Partnerzy KSOW w Województwie Wielkopolskim zostali zaproszeni do składania propozycji działań do nowo tworzonego Planu Działania na lata 2012-2013. Odpowiednia informacja została zamieszczona na stronie internetowej www.wielkopolskie.ksow.pl oraz przekazana w korespondencji mailowej przesłanej do wszystkich partnerów KSOW w województwie Wielkopolskim, zarejestrowanych w bazie dostępnej na w/w stronie internetowej. W odpowiedzi otrzymano zgłoszenia propozycji działań od **13 partnerów KSOW** oraz od Departamentu Rozwoju Wsi UMWW, którzy łącznie **przekazali 47 propozycji** działań szczegółowych. Zestawienie zgłoszonych propozycji zostało przekazane do wiadomości Zarządu Województwa Wielkopolskiego.

III. Planowane metody realizacji Planu Działania.

Zgodnie z art. 37a ust. 4 ustawy z dnia 7 marca 2007 o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 64 poz. 427 z późn. zm.), do zadań sekretariatu regionalnego należy zapewnienie funkcjonowania KSOW w danym województwie, w szczególności przez współpracę z podmiotami wymienionymi w art. 6 ust. 1 rozporządzenia w zakresie dotyczących poszczególnych województw oraz przygotowanie i realizacja planu działania, o którym mowa

w art. 68 ust. 2 lit. b rozporządzenia nr 1698/2055, w zakresie dotyczącym poszczególnych województw.

Szczegółowy zakres zadań sekretariatów regionalnych oraz sposób ich wykonywania został określony w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 w sprawie krajowej sieci obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 53, poz. 436).

W świetle art. 37a ust. 5 ustawy, zadania sekretariatów regionalnych wykonują zarządy województw. Art. 37 a ust. 9 ustawy stanowi, że zadania sekretariatu regionalnego **mogą być wykonywane przez podmiot wyłoniony w trybie przepisów o zamówieniach publicznych**, któremu zarząd województwa powierzył wykonywanie tych zadań na podstawie umowy, przepisy art. 6 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

W związku z wątpliwościami dotyczącymi interpretacji przepisu art. 37a ust. 9 ustawy, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazał Sekretariatom Regionalnym KSOW pismem z dnia 9 czerwca 2010 znak ROWksow-as/ikam/5502-4/10(3748) oraz pismem z dnia 6 lipca 2010 znak ROWksow-ps/ikam/5502-5/10 (4311) interpretacje, zgodnie z którymi możliwe jest powierzanie zadań sekretariatów regionalnych bez stosowania przepisów o zamówieniach publicznych wszystkim jednostkom doradztwa rolniczego, czyli zarówno Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie wraz z oddziałami, jak i 16 wojewódzkim ośrodkom doradztwa rolniczego.

Preferowaną formą współpracy z pozostałymi partnerami KSOW będzie współpraca przy realizacji zadań polegająca na podziale zadań i kosztów z uwzględnieniem konieczności stosowania przepisów o zamówieniach publicznych.

1. Identyfikacja i analiza możliwych do przeniesienia dobrych praktyk w zakresie rozwoju obszarów wiejskich oraz przekazanie informacji na ich temat

L.p.	Działanie	Dodatkowe informacje	Ramowy harmonogram								Indykacyjny budżet (PLN) 2010-2011	
			2012				2013					
			I	II	III	IV	I	II	III	IV		
1	Organizacja konkursów w celu wyłonienia najlepszych zrealizowanych inicjatyw, działań i projektów na obszarach wiejskich.	Konkurs Przyjazna Wieś, Konkurs na najlepsze gospodarstwo ekologiczne, inne konkursy										250 000
2	Działania promujące wzmocnienie tożsamości regionalnej i lokalnej.	Organizacja i współorganizacja wydarzeń promujących wzmocnienie tożsamości regionalnej i lokalnej, dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze.										550 000
3	Badania, analizy i ekspertyzy dotyczące rozwoju obszarów wiejskich											350 000
4	Organizacja konferencji, seminariów, warsztatów i spotkań poświęconych identyfikacji i analizie możliwych do przeniesienia dobrych praktyk											350 000
Budżet działania												1 500 000

2. Przeniesienie dobrych praktyk, projektów innowacyjnych oraz organizacja wymiany doświadczeń i know-how

L.p.	Działanie	Dodatkowe informacje	Ramowy harmonogram								Indykacyjny budżet (PLN)
			2012				2013				
			I	II	III	IV	I	II	III	IV	

			I	II	III	IV	I	II	III	IV	2012-2013
1	Finansowanie regionalnych sieci LGD.										75 000
2	Współorganizacja i udział w targach oraz innych przedsięwzięciach promocyjnych o tematyce związanej z rozwojem obszarów wiejskich.	Udział w targach Agrotravel w Kielcach udział w Targach Gmina i Targach TOUR Salon - Poznań - MTP , udział w innych wydarzeniach									800 000
3	Propagowanie wiedzy nt. możliwości wykorzystania środków z programów unijnych na obszarach wiejskich.	Konferencje , szkolenia, wyjazdy studyjne.									100 000
4	Propagowanie dobrych praktyk w rozwoju obszarów wiejskich	Informacja o dobrych praktykach i projektach innowacyjnych, informacja w prasie specjalistycznej, organizacja wystaw i prezentacji, przygotowanie filmów promujących dobre praktyki.									200 000
5	Działania wspierające Regionalną Odnowę Wsi	Konferencje , szkolenia, wyjazdy studyjne.									350 000
6	Wsparcie działań mieszkańców wsi w podejmowaniu innowacyjnej działalności gospodarczej	Szkolenia, podróże studyjne itp.									100 000
7	Identyfikacja dobrych praktyk, wymiana doświadczeń związanych z grupami producentów rolnych	Konferencje , szkolenia, wyjazdy studyjne.									200 000

8	Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych działających na obszarach wiejskich	Konferencje , szkolenia, wyjazdy studyjne.									200 000
	Aktywizacja kobiet na rzecz rozwoju oszarów wiejskich	Konferencje , szkolenia, wyjazdy studyjne.									250 000
10	Publikacje na temat dobrych praktyk w zakresie rozwoju obszarów wiejskich(agroturystyka, ochrona środowiska, projekty innowacyjne, lokalne grupy działania).	Publikacje, w tym między innymi katalog gospodarstw agroturystycznych									200 000
Budżet działania											2 475 000

3. Przygotowanie programów szkoleniowych dla lokalnych grup działania w procesie tworzenia, w tym wymiana doświadczeń między lokalnymi grupami działania

L.p.	Działanie	Dodatkowe informacje	Ramowy harmonogram								Indykacyjny budżet (PLN) 2012-2013	
			2012				2013					
			I	II	III	IV	I	II	III	IV		
1	Przygotowanie programu szkoleniowego i organizacja szkoleń dla LGD	Konferencje , szkolenia, wyjazdy studyjne, w tym zapewnienie udziału w wydarzeniach organizowanych przez inne instytucje .										105 000
2	Wsparcie nawiązywania współpracy pomiędzy LGD „współpraca, a nie konkurencja” wymiana doświadczeń	Konferencje , szkolenia, seminaria, wyjazdy studyjne, w tym zapewnienie udziału w wydarzeniach organizowanych przez inne instytucje.										130 000
Budżet działania											235 000	

4. Zarządzanie siecią

L.p.	Działanie	Dodatkowe informacje	Ramowy harmonogram								Indykatorywny budżet (PLN) 2012-2013	
			2012				2013					
			I	II	III	IV	I	II	III	IV		
1	Materiały promocyjne dotyczące KSOW											140 000
2	Rozwój sieci – aktywizacja i współpraca partnerów KSOW	Spotkania, seminaria i konferencje poświęcone aktywizacji i współpracy partnerów KSOW										30 000
3	Działania informacyjno-promocyjne	Działania informacyjno-promocyjne, w tym biuletyn KSOW oraz strona w Monitorze Wielkopolskim.										300 000
Budżet działania												470 000

5. Pomoc techniczna dla współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej

L.p.	Działanie	Dodatkowe informacje	Ramowy harmonogram								Indykatorywny budżet (PLN) 2012-2013
			2012				2013				
			I	II	III	IV	I	II	III	IV	

1	Wspieranie projektów współpracy między podmiotami działającymi na obszarach wiejskich										80 000
2	Działania na rzecz zaangażowania młodych ludzi – uczniów, studentów w rozwój obszarów wiejskich										200 000
3	Organizacja wymiany doświadczeń, wspieranie możliwości nawiązywania różnych form współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na obszarach wiejskich	Organizacja wyjazdów studyjnych, wizyt, szkoleń, konferencji, udział w targach									260 000
Budżet działania											540 000

6. Wspieranie współpracy międzyinstytucjonalnej, w tym międzynarodowej

L.p.	Działanie	Dodatkowe informacje	Ramowy harmonogram								Indykatorywny budżet (PLN) 20012-2013	
			2012				2013					
			I	II	III	IV	I	II	III	IV		
1	Rozwój sieci - tworzenie grup tematycznych											40 000

2	Organizacja spartakiady partnerów KSOW										50 000
3	Wspieranie współpracy międzyinstytucjonalnej, wspieranie realizacji projektów sieciowych										230 000
Budżet działania											320 000

7. Wymiana wiedzy oraz ocena polityki w zakresie rozwoju obszarów wiejskich

L.p.	Działanie	Dodatkowe informacje	Ramowy harmonogram								Indykatorywny budżet (PLN) 2012-2013											
			2012				2013															
			I	II	III	IV	I	II	III	IV												
1	Działania związane z oceną polityki w zakresie rozwoju obszarów wiejskich	Między innymi analizy i ekspertyzy dotyczące wdrażania polityki rozwoju obszarów wiejskich																				355 000
Budżet działania																						355 000

BUDŻET CAŁEGO PLANU DZIAŁANIA	5 895 000
--------------------------------------	------------------